

5318

Første Advents-Søndag 1846

Grundtvigs prædikenmanuskripter fra 1846-47, fasc. 37,
udgivet februar 2010 af Lars Toftdahl Andersen
i Grundtvig-Byens digitale bibliotek med støtte fra
Tipsmidlerne (2001) og N.F.S. Grundtvigs Fond (2010).

8 ms, 29. november 1846

Nyt Kirkeaar 1846 - 47

Første Advents-Søndag

Hellige Gud-Fader! – Dit Ord er Sandhed! Dit Ord til os i Jesu Navn er Aand og Liv! – Troens Ord, som maa høres! ja, Himmelske Fader! lad det Ord og Evangelium, vi fra Begyndelsen har hørt i din hellige, almindelige Kirke, hvert Aar og hver Dag blive nyt for os i voxende Liv og Lys og Glædelighed! Gjør det ved din Hellig-Aand i Vorherres Jesu Navn: Fadervor! Du, som er i Himlene!

Det er, som vi vel alle veed, to Gange om Aaret, vi i Evangelierne møde Herren ved Oliebjerget, paa Veien til Jerusalem, hvor der strøes Palmer paa hans Vei som for en Seierherre og udraabes for ham som en Konge: velsignet være Han, som kommer i Herrens Navn! Hosianna i det Høie! Er vi nu, hvad vi kaldes, er vi Christne, troer vi virkelig paa *denne* Jesus Christus, som Syndens Borttager og Dødens Overvinder, som Livets og Fredens og Salighedens Fyrste ogsaa for os, da kan der intet Spørgsmaal være om det Første, vi gjør, naar vi møde ham i Aanden paa den underlige Vei, han vandrede for at oplede og frelse det fortabte Menneske-Liv; thi da slutte vi os nødvendig med inderlig Deltagelse til hans Følge, enten det er lidet eller stort, og enten

det saa græder eller sjunger. Hvem skulde vi gaae hen til, uden til Dig, du har det evige Livs Ord, og for at det kunde blive vores til Arv og Eie, udgik du fra Faderen og kom til Verden og forlod Verden igien og gik til Faderen, det er en Christens uforanderlige Grund-Tanke, hvor han saa end møder Herren, og om vi da end mødte ham paa enhver af hans Dage, som i dag, ved Oliebjerget, paa den eneste lille Vandring, hvor al Verden synes at gaae efter ham, hvor alle Knur, alle Tvivl og al Spot overdøves af den utallige Mængdes Lovsang i høien Sky, da kunde vi dog umuelig trættes ved at istemme: Hosianna! Hæder og Ære skal denne vor Konning være, og at vi atter, efter et langt Mellemrum, høit og lydeligt har kunnet istemme det paa denne vor kirkelige Nyaarsdag, det har dog vist ikke blot frydet os faa Gamle, som mindes Zions Sang fra Barsedagene, det har vist frydet os alle i Sjælen, som af Hjertet kalde *Jesus Vorherre*; thi det er Guds gode Gierning, som bevidner, at Han, den velsignede Hellig-Aand, som kommer i Herrens Navn til hans Menighed, at gjøre alle hans Ord og Veie levende, han er baade kommet til os og blevet

Første Advents-Søndag

hos os, og ligesom han nu har sagt til vore gamle Lovsangs-Toner: I skal ikke døe, men I skal leve og love Herren, saaledes vil han sige det Samme til os, ved vor Indgang og ved vor Udgang, ja, sige det for os alle til Herrens Munds Ord i vor Mund og i vort Hjerter, saa vi føle dem, som Aand og Liv evindeligt!

Dette, at holde sig nær til Herren paa alle hans Veie, at vente Alt af hans Aand, som gjør levende, og udelukkende at søge Herrens Aand, som ikke taler af sig selv, i Herrens egne Ord til os, det er da i dag og alle Dage det Første, og der er intet Andet som Dette, men efter det Første ligger Intet os og Dagens Evangelium nærmere, end den Betragtning: hvor Jesus nærmest kom fra og nærmest gik hen, da han standsede ved Oliebjerget og lod sine to Disipler hente Aseninden, hvorpaa han vilde holde sit Indtog i Jerusalem.

Hvor nu Jesus nærmest gik hen, det er os vist nok det Vigtigste, men er ogsaa det Bekiendteste og det Naturligste at dvæle ved, naar det samme Evangelium møder os i Aarets Løb paa Palme-Søndagen, thi han gik jo nærmest som et Lam til Slagterbænken, gik sine arrigste Fiender, sin Lidelse, sit Kors, sin Død og Grav imøde, men hvem han nærmest kom fra, det er langt fra at være os alle ligesaa bekiendt eller ligesaa

Første Advents-Søndag

nærværende i Aanden, og det kan dog ikke være Nogen af os ligegyldigt, det kan dog være os Alle til Oplysning og Opbyggelse, saa til Betragtningen deraf vil vi i dag med den Helligaands Bistand samle vore Tanker.

Herren kom nemlig, som hans elskelige Disipel Johannes har betroet os, ligefra *Bethanien*, fra den By og fra det Huus, hvor *Lazarus* og hans Systre *Martha* og *Maria* boede, altsaa fra et Vennehus, hvor han gik ind og ud som En af os hos vore bedste Venner, og allerede blot denne Tanke, naar den bliver levende i os, at Guds Søn, vor Frelser, var og er saa aldeles menneskelig, at det ikke engang blot var i hans Moders Huus og i hans Apostlers Kreds han lod sig betragte, tiltale og omgaaes som en god, gammel Ven, men det var allevegne, hvor han mødte aabne, barnlige Hjerter, som fælde deres Trang til Lys og Hjælp og Trøst fra det Høie, og fælde Sandheden af det store Vidnesbyrd, han var kommet for at give sin Himmelske Faders Kiærlighed, der hengav sin Eenbaarne for at de, som vilde troe paa ham ikke skulde fortabes, men have det evige Liv, allerede denne Tanke gjør vort Hjerter godt; thi Herren, som igaar og i dag, fordum og nu, er altid den Samme, kommer os derved nærmere, og vi faae

Første Advents-Søndag

Mod til at omgaaes menneskelig og fortrolig med ham, saaledes som det er os givet, hvad Verden vel kalder Sværmeri og Tankeleg, men hvad den velsignede Aand, som kommer i Herrens Navn kraftig beviser, er noget ganske Andet, er Virkelighed i Aand og Sandhed.

Naar vi saaledes, ved at høre og læse om Vennehuset i Bethanien, hvor Herren tog Herberge, naar han drog op til Jerusalem og hvor han nu sidst havde opvakt *Lazarus* fra de Døde, saa det var netop derfor Mængden fra Hovedstaden nu mødte ham med Palmer og Lovsang, naar vi, ved at høre og læse derom inderlig ønske at kunne sætte os levende ind deri og bede Herrens Aand, den Helligaand derom, da gjør Han det med Fornøielse, thi Han har ogsaa fattet en evig Kiærlighed til Alt hvad der venlig har rørt ved Sømmen af Herrens Klædebon, endsige da hvem der har været ham saa hjertelig hengiven som de tre Sydskende i Bethanien, for hvem hans Komme var en mageløs Høitid, og i hvis Kreds han ikke blot gjorde den underligste af alle Gierninger, da han opkaldte Lazarus af Graven, Livet af Fordærvelsen, men i hvis Venne-Kreds han hvilede og vederkvægede sin Sjæl.

Første Advents-Søndag

Ja m. V. var Én af Herrens andre Disipler kommet ind [i] dette himmelsk og dog jordisk venlige Huus den samme Dag, Herren var gaaet ud deraf for at holde sit Indtog i Jerusalem, da havde vi sikkert fundet det ligesaa tomt, som det nu kunde være, thi Byen laae tæt ved Hovedstaden og den lille Vennekreds havde vist følt en uimodstaaelig Drift til at følge Herren paa den Vei, hvor han skulde mødes med Palmer og Lovsang, og dog vilde Disipelen, som vidste Besked, levende kunde forestillet sig de tre Sydskende og Herren midt iblandt dem med Alt hvad der var skedt, fra den Dag, Marie første Gang sad stille ved Mesterens Fødder og vogtede paa hans Læber, mens Martha havde travlt med Nadveren for den kiære, høie Giæst, og indtil den Dag, da *Lazarus* i Graven hørde Herrens Vennerøst: kom ud! og udgik lyslevende fra Forraadnelsen, til denne store Dag og det sidste, høitidelige Giæstebud, hvor Levende og Døde sad tilbords med hinanden, hvor den Døde frydede sig ved Livet og Marie salvede den Le-

vende til Begravelse og fik himmelsk Tak derfor, som Herren sagde: hvor som helst dette Evangelium prædikes i den ganske Verden, skal det ogsaa siges hvad hun har gjort, til hendes Ihukommelse.

Første Advents-Søndag

Og see, alt Dette gjør Aanden ogsaa lyslevende for os, naar vi har hørt Ordet derom og giemt det i vort Hjerter, saa, skøndt Herrens Ven Lazarus og hans Veninder, Martha og Marie alt for mange Aarhundreder siden har maattet ryste Støvet af sig for at følge Herren til det Jerusalem heroventil, hvor han mødtes med de evige Palmer og med alle Guds Engles Høisang, saa svæve de dog i en Lignelse klarlig for os, ikke, som hvad Verdens Konst fremtryller til et flygtigt Mørskab, men saa, hvad Guds Aand skaber til varig Opmuntring og Opbyggelse; thi naar Aanden ledsager os til Vennehuset i Bethanien, da forklarer han os, at da det ikke var efter Kiødet, men efter Aanden, Herren valgde sine Venner paa Jorden, og han, ligesom hans Fader, saae kun paa Hjertet, saa er det ligedan med ham endnu, i vor By, som i Bethanien, hvor han kan finde Hjerter, som de tre Sydskenes: troende, kiærlige og tillidsfulde Hjerter, der drager han ind og tager Herberge, og, som han selv har sagt, tager sin Fader med sig, saa der behøves ingen lange Pillegrims-Reiser eller lærde Undersøgelser for [at] komme levende ind

Første Advents-Søndag

i den evangeliske Historie med alle dens store og underfulde Begivenheder, ja midt ind i den fortrolige Vennekreds, som omgav Herren og frydede sig ved hans Nærværelse.

Og nu m. V. kan den lille Flok iblandt os, som venter paa Herren og søger sin Glæde i hans Ansigts Lys, end ikke ret sætte sig i Maries Sted, i hendes som udvalgte den bedste Deel, ved i fuld, uindskrænket Hengivenhed at omfavne det evige Livs Ord, som

det strømmer varmt fra hans Mund, til at leve deraf, og kan den maaskee ligesaalidt sætte sig i *Lazari* Sted, som var sovet hen med den urokkelige Tillid, at hans Frelser levede, saa om end Ormene afpillede hans Kiød, skulde hans Øine dog see ham, og som nu ved hans Side følte sig overgangen fra Døden til Livet, nu, saa kan dog den lille Flok her og allevegne sætte sig i Marthas Sted, der vel, naar hun vil ophøie sig over Marie, maa høre af Herren, at det er ikke de mange Ting men den ene Ting, Hjertet heelt og udeelt, der takker Herren, men som dog inderlig gierne vil gjøre Alt hvad hun kan optænke for at være Herren behagelig, og som, naar Herren spørger: troer *du*, at jeg er Opstandelsen og Livet, tør svare: ja, Herre, jeg troer at du er Christus den til Verden komne Guds Søn, og dermed er dog igrunden Sorgen slukt, thi hvad Herren sagde til Martha, siger han da til enhver af os: kan du troe, da skal du see Guds Herlighed.

Ja denne mageløse Udsigt hører Gud skee Lov! alle Vorherres *Jesu Christi* Troende til, de Smaa og de Store, den er mægtig til at trøste os i Liv og Død, og takker vi kun af Hjertet Gud derfor, da er Indsigten i Guds Herlighed os saa vis som han selv, hvis Navn er Sandheden, Ja og Amen!